

MAGYAR GYÁRIPAR

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének lapja

LXIII. ÉVFOLYAM, 2023. 6. SZÁM

EURÓPAI INNOVÁCIÓS TELJESÍTMÉNY: lassan, de biztosan javul

13. oldal

**Európai előrejelzés:
fenntarthatóság és jólét kell**

3. oldal

**A nagyvállalatok felelhetnek
a beszállítók jogsértéséért**

9. oldal

**Jogszabály segíti
az uniós chip-ipart**

17. oldal

TARTALOM

FÓKUSZBAN

Európai stratégiai előrelépés: központban a fenntarthatóság és a jólét	3
Megerősítette a magyar államadós-osztályzatot az S&P Global Ratings	4
PM: a Standard&Poor's bízik a magyar gazdaságban	5

NAPIRENDEN

A nagyvállalatok többsége még nem látja, mivel jár a globális minimumadó bevezetése	6
A megélhetési költségek növekedése miatt minden negyedik munkavállaló állást keres	7
A nagyvállalatok felelhetnek a beszállítóik jogsértéséiért is	9
KPMG-KUTATÁS: sikereesebbek a kifelé is nyitott családi vállalatok	10
Öt mutatótípustól függ, mennyire versenyképes egy cég az iparágában	12

EURÓPAI UNIÓ

Európai innovációs teljesítmény: lassan, de biztosan javul.....	13
Hazánk 1,1 milliárd eurós támogatást kap villamosenergia tárolókra.....	15
Jogsabályt fogadott el az EP az uniós chip-ipar fellendítéséért.....	17

KÖNYVJELZŐ

A milliárd dolláros titok.....	18
Az erőforrások végesek, kivéve a tudást....	19

A MAGYAR GYÁRIPAR
az MGYOSZ hivatalos havilapja

Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége

Szerkesztőség:

1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.

Telefon: 06 (1) 474-2041

E-mail: mgyosz@mgyosz.hu

Internet: www.mgyosz.hu

Layout és képszerkesztés: Csávás Viktória

Címlapkép: istock.com

Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu

Telefon: 06 (1) 474-2041

ISSN: 1219-6193

„A multinacionális nagyvállalatok döntő többségére hatással lesz a globális minimumadó”

Nyári pihenés után őszi gondok

Augusztusban sok intézmény tart nyári szünetet, a vállalatoknál is ilyenkor tetőzik a szabadságotól hullám. Júliusban azonban még megjelent néhány figyelemre méltó hír, ami a gazdaságot, a munkaadókat is érintheti. Ezek közé tartozik a legfrissebb innovációs rangsor, amiből kiderül, hogy az európai innovációs teljesítmény lassan, de biztosan javul. (13. oldal)

A 2023. évi európai innovációs eredménytábla kiemeli, hogy 2016 óta jelentősen, mintegy 8,5 százalékkal javult az innovációs teljesítmény: 25 tagállamnak emelkedett az innovációs teljesítménye az említett időszakban, bár az utóbbi években lassabb ütemben, visszaesést csak 7 tagállamban figyeltek meg. Tapasztalatok szerint a kevésbé robusztus innovációs rendszerekkel rendelkező országok jellemzően lassabban fejlődnek az uniós átlagnál. Az országok négy csoportba sorolhatók: vezető innovátorok, erős innovátorok, mérsékelt és feltörekvő innovátorok. Az új első számú innovátor Dánia, Magyarország átkerült a mérsékelt kategóriába, ami némi előrelépést jelez.

Minden relatív, persze, e számok értékeléséhez az sem érdektelen, hogyan teljesítenek a konkurensok. Globális szinten az EU még valamivel jobb, mint Kína, és egyre jobban felzárkózik Ausztráliához, de a Kanadához, Dél-Koreához és az Egyesült Államokhoz viszonyított hátrány nőtt. És borítékolható az is, hogy Kína nem sokáig lesz az Európai Unió mögött. Hogy mi következik ebből? Az, ami mindig is köztudott volt: ésszel, tudással, kreativitással, rugalmas megközelítéssel, az újdonságokra nyitottan többre lehet jutni, mint a betanított és segédmunkásokra építő robotolással. A munkaalapú társadalom fontos ahhoz, hogy sokaknak legyen megélhetési forrásuk, még ha szerény is, ám korlátai vannak. A tudásalapú társadalom már egy lépést jelent afelé, hogy innovatív megoldásokkal, az emberi képességekre építve nagyobb értékteremtés folyjon, ami nagyobb haszonnal is jár. Ahogy mondják: minden forrás kimerül egyszer, csak éppen a tudásé nem...

A nagy melegben, a lazább munkatempó mellett bizonyára kevés szó esik arról, mi lesz jövőre, amikor kötelezően be kell vezetni a minimumadót. Ősszel azonban már dönteni kell... A multinacionális nagyvállalatok döntő többségére hatással lesz a globális minimumadó, mégis csak a töredékük van tisztában azzal, hogy valójában mivel jár, ha bevezetik 2024-ben – erre hívja fel a figyelmet az EY 1600 pénzügyi igazgatóval készült nemzetközi kutatása. (6. oldal)

A nagyvállalatokat érinti majd az a jogszabályváltozás is, amely szerint ők felelhetnek a jövőben beszállítóik jogsértéséért is. Vagyis nagyon meg kell nézniük, hogy partnerük például ne legyen környezetszennyező, és ne használjon gyermekmunkát, különben büntetés lehet a vége... (9. oldal)

Ez azonban a jövő. Most nyár van, sokan végre pihenhettek. Nehéz félev van mögöttünk, nem tűnik könnyebbnek a második félev sem.

Európai stratégiai előrejelzés: központban a fenntarthatóság és a jólét

Az Európai Bizottság július 6-án előterjesztette a 2023. évi stratégiai előrejelzési jelentést, amely elemzést nyújt arról, hogy miként helyezték „a fenntarthatóságot és az emberek jólétét Európa nyitott stratégiai autonómiájának középpontjába”. Tíz konkrét intézkedést javasol a célkitűzés elérése érdekében.

Az EU mélyreható és ambiciózus átalálást folytat annak érdekében, hogy az elkövetkező évtizedekben megvalósítsa a klímasemlegességet és a fenntarthatóságot. A fenntarthatósági átállás kulcsfontosságú lesz az EU nyitott stratégiai autonómiájának megerősítéséhez, a hosszú távú versenyképességének biztosításához, a szociális piacgazdasági modelljének fenntartásához és az új, klímasemleges gazdaságban betöltött globális vezető szerepének megszilárdításához. A siker érdekében az EU-nak számos kihívással kell szembenéznie, és olyan döntéseket kell hoznia, amelyek példátlan ütemben és léptékben érintik az európai társadalmakat és gazdaságokat.

A 2023. évi jelentés áttekintést nyújt az EU előtt álló kihívásokról, és tíz cselekvési területet javasol a sikeres átállás megvalósítása érdekében. Annak érdekében, hogy a politikai döntéshozókat olyan gazdasági mutatókkal lássák el, amelyek a jólétet is figyelembe veszik, a jelentés javasolja a bruttó hazai termék (GDP) olyan különböző tényezők figyelembevételével történő kiigazítását, mint az egészség és a környezet.

Ez a megközelítés megerősíti az EU nyitott stratégiai autonómiáját és globális pozícióját a reziliens klímasemleges gazdaságra való törekvés terén.

A LEGFONTOSABB TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI KIHÍVÁSOK LEKÜZDÉSE

A gazdasági és társadalmi fenntarthatóságot egyaránt magában foglaló fenntarthatósági átállás során az EU számos kihívással néz szembe. Például ezekkel:

- A geopolitikai viszonyok változásai világszerte formálják a közvéleményt és azt, hogy a kormányok miként lépnek fel, ami kihívást jelent a nemzetközi együttműködés számára olyan globális kérdésekben, mint az éghajlatváltozás vagy az energetikai átállás.
- Új, az emberek és a természet jólétére összpontosító gazdasági modellre van szükség, amely függetleníti a gazdasági növekedést az erőforrás-felhasználástól, és áttér a fenntarthatóbb termelésre és fogyasztásra. Az euróvezetési vállalkozások 75 %-a nagymértékben függ a természeti erőforrásoktól. A gazdasági, a társadalmi és a környezeti fenntarthatóság elválaszthatatlanul összekapcsolódik.
- Növekszik az igény a fenntartható jövőhöz szükséges megfelelő készségek iránt. A megfelelő műszaki és humán készségekkel rendelkező munkavállalók rendelkezésre állása döntő fontosságú lesz az EU versenyképessége szempontjából: Jelenleg az uniós vállalkozások 85 %-a nem rendelkezik a zöld és digitális átálláshoz szükséges kompetenciákkal.
- A fenntarthatósági átálláshoz korábban nem látott beruházásokra van szükség. Ennek elérése attól függ, hogy elegendő finanszírozást biztosítanak-e mind a köz-, mind a magánszektor részéről.

MÉG MAGAS AZ INFLÁCIÓ

A 2023. évi stratégiai előrejelzési jelentés nagyon időszerű pillanatban készült el. A Bizottság cselekvésorientált elemzést terjeszt elő azokról a fő kihívásokról, amelyekkel az EU a fenntarthatósági átállás során szembesül majd. Európát a fenntarthatósági átállás élvonalában akarjuk tartani, kihasználva egyedülálló szociális piacgazdaságunkat és globális kereskedelmi erőnket. Ez hozzá fog járulni Európa vezető szerepének megszilárdításához a világban, valamint azon képességünk megerősítéséhez, hogy önállóan megálljuk helyünket, miközben erős partnerségeket építünk ki másokkal: Európa nyitott stratégiai autonómiáját – mondta Maroš Šefčovič, az intézményközi kapcsolatokért és a tervezésért felelős alelnök.

TÍZ INTÉZKEDÉSI TERÜLET

A jelentés tíz olyan területet határoz meg, ahol szakpolitikai válaszingtezkedésekre van szükség annak biztosításához, hogy a fenntarthatósági átállás továbbra is az emberek és a társadalom jóllétére összpontosítson:

1. Új európai társadalmi szerződés biztosítása megújított jóléti politikákkal és a magas színvonalú szociális szolgáltatásokra való összpontosítással.
2. Az egységes piac elmélyítése a reziliens klímasemleges gazdaság előmozdítása érdekében, amelynek középpontjában a nyitott stratégiai autonómia és a gazdasági biztonság áll.
3. Az Unió szerepvállalásának megerősítése a globális szinten a kulcsfontosságú partnerekkel való együttműködés szorosabbá fűzése érdekében.
4. A termelés és a fogyasztás fenntarthatóság felé történő elmozdulásának támogatása, a szabályozás célzottabb tétele és a kiegyensúlyozott életmód előmozdítása révén.

5. A „beruházások Európája” felé való elmozdulás állami fellépés révén, az átálláshoz szükséges tőkeáramlás katalizálása érdekében.

6. Az állami költségvetések fenntarthatóvá tétele hatékony adózási keret és közkiadások révén.

7. A szakpolitikai és gazdasági mutatók átalakítása a fenntartható és inkluzív jólét figyelembe vétele céljából, többek között a GDP különböző tényezőkhöz való igazítása révén.

8. Annak biztosítása, hogy minden európai polgár hozzá tudjon járulni az átálláshoz, a munkaerőpiaci részvétel növelésével és a jövőbeli készségekre való összpontosítással.

9. A demokrácia megerősítése a generációk közötti méltányossággal a politikai döntéshozatal középpontjában, az átállások támogatásának megerősítése érdekében.

10. A polgári védelem kiegészítése a „polgári megelőzéssel”, a felkészültségre és reagálásra vonatkozó uniós eszköztár megerősítése révén.

Megerősítette a magyar államadós-osztályzatot az S&P Global Ratings

Megerősítette a devizában és a helyi valutában fennálló hosszú és rövid futamidejű magyar államadós-kötelezettségek befektetési ajánlású, „BBB mínusz/A-3” szintű besorolását az S&P Global Ratings nemzetközi hitelminősítő.

A magyar osztályzatot a másik két globális hitelminősítő, a Fitch Ratings és a Moody's Investors Service is a befektetési kategóriában, az S&P osztályzatánál egygyel jobb fokozaton tartja nyilván. Az S&P Global Ratings Londonban bejelentett osztályzati megerősítéssel együtt érvényben hagyta a minősítés stabil kilátását is.

Pár hete a Fitch Ratings is megerősítette Magyarország államadós-besorolását „BBB” szinten, ugyancsak stabil kilátással.

Az S&P a megerősítésről hozott döntésének indoklásában kiemelte azt a véleményét, hogy a kis, nyitott magyar gazdaság helyzete az elszendvedett külső sokkok sorozata után immár szilárdul. A

hitelminősítő megítélése szerint – jóllehet a tavalyi választások óta szigorodott a monetáris és a költségvetési politika, és ez várhatóan terheli az idei év hátralévő részében a fogyasztást – a magyar gazdaság növekedési kilátásai a 2023 utáni időszakban egészségesek.

Az S&P elemzői közölték: várakozásuk szerint a magyar kormány elkötelezett marad az államháztartási konszolidáció mellett, amely a következő két-három évben csökkenti a hazai össztermékhez (GDP) mért államadósság-rátát. Az előrejelzést alátámasztó tényezők között említi az S&P Global Ratings azt az alapeseti várakozását is, amely szerint az Európai Unió nem csökkenti jelentősebb mértékben, legfeljebb késlelteti a 2021-2027-es pénzügyi EU-keretből (MFF), illetve az ellenállóképesség javítására és a kilábalás elősegítésére szolgáló európai uniós pénzügyi eszközökből (RRF) Magyarország számára hozzáférhető folyósításokat.

Az S&P közölte: azóta, hogy a magyar államadós-osztályzatot az év elején – a befektetési ajánlású kategórián belül – egy fokozattal lefelé módosította, a közvetlen makrogazdasági feszültségek jórészt elenyésztek a feszes államháztartási és monetáris politika eredményeként.

Az infláció lefelé tartó pályára került, és a hitelminősítő várakozása szerint az idei év végére az egyszámjegyű tartományba lassul, tekintettel az inflációs kosár élelmiszer- és az energia-összetevőjében belépő igen erőteljes bázishatásokra – áll az elemzésben.

A cég szerint a nettó export növekedése – amelynek elsődleges hajtóerejét a közvetlen külföldi befektetések adják – már az idén megakadályozza a magyar gazdaság teljesítményének csökkenését.

Az S&P Global Ratings várakozása szerint a 2023 utáni középtávú időszakban a magyar gazdaság reálnövekedése erőteljes lesz, a 2026-ig terjedő előrejelzési

távlatban évente átlagosan eléri a 3 százalékot, és ennek elsődleges hajtóerejét a belső fogyasztás újbóli élénkülése, a közvetlen külföldi tőkebeáramlás további élénkülése és az uniós folyósítások adják. A hitelminősítő kiemeli, hogy a magyar gazdaságban nem csökkent a foglalkoztatás, a munkanélküliségi ráta továbbra is 4 százalék alatt jár.

Az S&P Global Ratings előrejelzése szerint a magyar mezőgazdaság termelésének növekedése potenciálisan meghaladhatja a 20 százalékot, és a cég számításai alapján ez önmagában csaknem 1 százalékponttal járulhat hozzá a hazai össztermék reálnövekedéséhez.

Az export idei növekedése reálértéken eléri a 4 százalékot, és a folyómérleg-egyenleg GDP-arányos hiánya 4 százalék alá – a tavalyi deficitnek kevesebb mint a felére – csökken a hitelminősítő várakozása szerint.

MTI

Júliusban emelkedett a GKI konjunktúraindexe

A GKI Gazdaságkutató által – az EU támogatásával – végzett felmérés eredményeinek összefoglaló mutatója, a konjunktúraindex, a júniusi jelentős csökkenés után, júliusban érezhetően emelkedett, s ezzel visszatért az áprilisi szintre. Az üzleti és a fogyasztói kilátások is javultak. Júliusban a foglalkoztatási várakozás enyhén élénkült, de a lakosság munkanélküliségtől való félelme kissé erősödött júniushoz képest. A cégek áremelési törekvése alig változott egy hónap alatt, a fogyasztók inflációs várakozása enyhén emelkedett.

A GKI üzleti bizalmi index júniusban számottevően (7 pontot) esett, de júliusban kissé emelkedett (3 ponttal), azaz az előző havi veszteséget nem sikerült ledolgozni. Mind a négy vizsgált ágazatban nőtt a bizalmi index, azaz a jövőbe vetett bizalom, de ez továbbra is visszafogott. Az iparban ugyan az elmúlt időszaki termelés megítélése kissé romlott, a rendelésállomány

megítélése nem változott, de a készleteké kedvezőbb lett és a termelési kilátások is érdemben javultak. Az építőiparban az előző háromhavi termeléssel való elégedettség és a rendelésállományok értékelése is érezhetően javult. A kereskedelemben az eladási pozíció és a rendelésállomány megítélése az előző havinál kedvezőbb lett, emellett változatlan készletekről tudósítottak a válaszadók. A szolgáltató ágazatban az általános üzletmenet megítélése és a forgalmi várakozások is enyhén javultak. A két legpresszimistább ágazat jelenleg az építőipar és a kereskedelem.

A GKI fogyasztói bizalmi index június után júliusban is emelkedett (ez utóbbi hónapban 2 ponttal), s így értéke 14 havi csúcsra jutott. Az év hetedik hónapjában a lakosság saját pénzügyi helyzetének értékelése és a nagyértékű fogyasztási cikkekre költhető pénzükről alkotott vélemény sem változott érdemben. Viszont a következő egy évben saját pénzügyi helyzetüket lényegesen jobbnak várják, mint tették azt júniusban.

A nagyvállalatok többsége még nem látja, mivel jár a globális minimumadó bevezetése

A multinacionális nagyvállalatok döntő többségére hatással lesz a globális minimumadó, mégis csak a töredékük van tisztában azzal, hogy valójában mivel jár, ha bevezetik jövőre – hívja fel a figyelmet az EY 1600 pénzügyi igazgatóval készült nemzetközi kutatása. Az egyre tornyosuló feladatok és a kollégák szakmai kiegészésének veszélye arra készíti az adóvezetőket, hogy kiszervezzék pénzügyi és adózási tevékenységeiket.

Tízből kilenc döntéshozó arra számít, hogy a multinacionális vállalatok adókerülését megakadályozó OECD reform (BEPS 2.0) hatással lesz a cége működésére. Ennek ellenére eddig csupán minden harmadik (30%) válaszadó vizsgálta meg, milyen mértékben fogja érinteni a társaságot az akcióterv, amelynek központi eleme a 2024 elején Magyarországon is életbe lépő globális minimumadó.

„Idehaza (és más országban is) azokra a cégcsoportokra és leányvállalataikra vetik ki a globális minimumadót, amelyek éves konszolidált bevétele meghaladja a 750 millió eurót” – hangsúlyozta Módos András, az EY adópartnere. „A szabályok adta lehetőségek miatt az érintetteknek Magyarországon elsősorban az adminisztrációs terhe fog nőni, többek között azért is, mert az iparűzési adó és az innovációs járulék beszámítása bonyolult” – tette hozzá.

A szakértő hangsúlyozta, hogy a cégeknek el kell dönteniük, hogy házon belül kiépítik erre a kapacitásokat vagy tanácsadóval dolgoznak, aki a technikai nehézségek mellett arra is felhívhatja a figyelmet, hogy milyen esetleges előnyöket lehet elérni az átállás során.

Az EY sajtóközleménye arra is rámutat, hogy a növekvő feladatok mellett a pénzügyi vezetőknek komoly kihívást jelent a munkatársak megtartása. A megkérdezettek több mint fele (51%) küzd azzal, hogy sikerrel motiválja

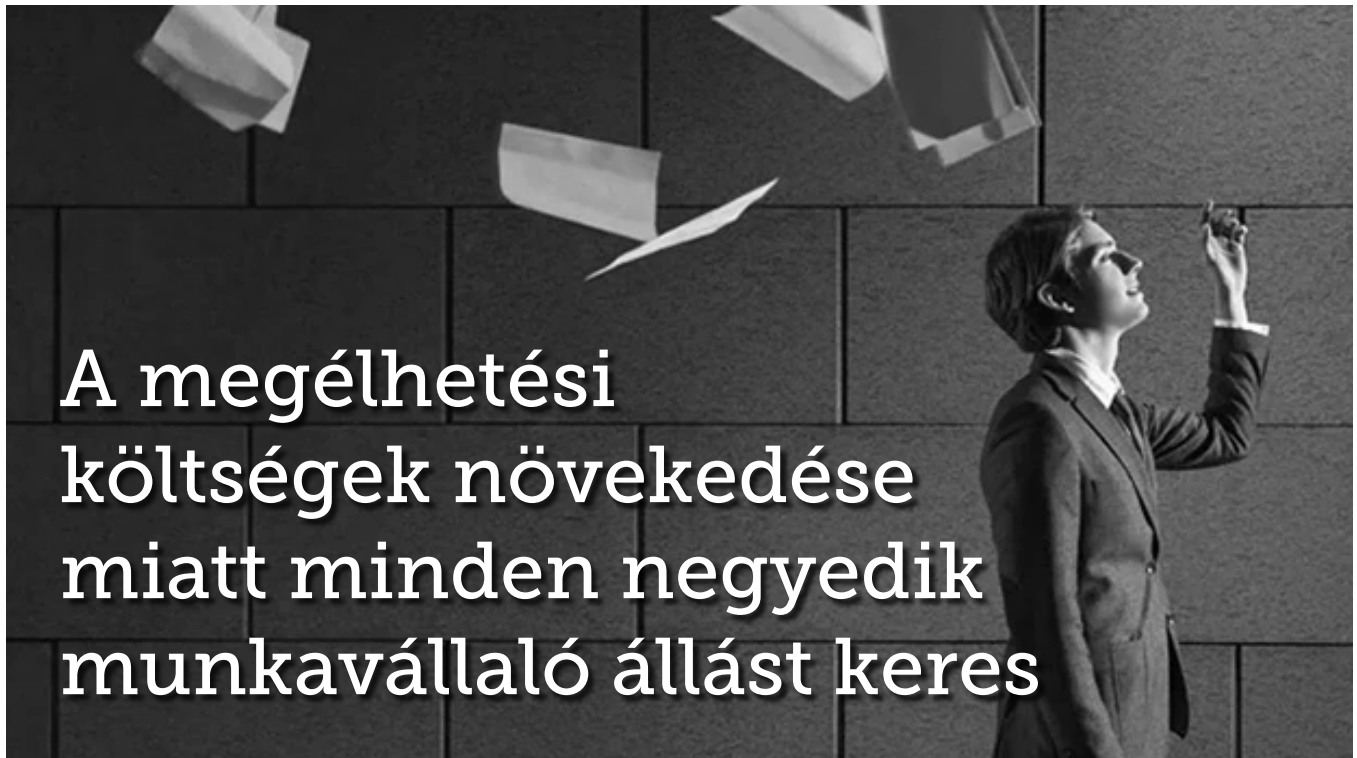

Módos András,
az EY adópartnere

A KUTATÁSRÓL

Az EY 2023-as adó- és pénzügyi operatív felmérését az Oxford Economics 2023 áprilisa és májusa között végezte. A kutatásban több mint 1000 nagyvállalat 1600 vezetőjét kérdezték meg 32 joghatóságban és 18 iparágban, hogy megértsék, hogyan hatnak a változások az adó- és pénzügyi funkciókra.

a tehetséges kollégákat és elkerülje, hogy kiégjenek. A cégek 95 százaléka ezért részben inkább kiszervezné külső tanácsadóknak az adó- és pénzügyi funkciókat. Tízből hat (59%) válaszadó szerint ezzel több idejük és lehetőségük lenne arra, hogy a szervezet fejlesztésével és a stratégiaileg meghatározó tevékenységekkel foglalkozzanak.

A megélhetési költségek növekedése miatt minden negyedik munkavállaló állást keres

A felmondási hullám világszerte folytatódik, mivel a megélhetési költségek növekedése arra készíti a munkavállalókat, hogy jövedelmezőbb állás után nézzenek. A PwC globális munkaerőpiaci kutatása 46 ország és földrajzi terület közel 54 000 munkavállalójának – köztük magyarországi válaszadók – véleményét és magatartását vizsgálta.

A felmérés arra is rámutat, hogy jelentősen csökkent azon munkavállalók aránya, akiknek a hó végén marad pénzük, illetve, hogy a nehéz anyagi helyzetben lévő munkavállalók a legkevésbé felkészültek a gazdasági változásokra és a mesterséges intelligencia térnyerésére.

A TÚLHAJSZOLTSÁG ÉS AZ ANYAGI GONDOK A LEGFŐBB OKOZÓI A FELMONDÁSI HULLÁM NÖVEKEDÉSÉNEK

A globális gazdasági lassulás ellenére úgy tűnik, hogy a felmondási hullám folytatódik – minden negyedik munkavállaló (26%) azt mondja, hogy a következő 12 hónapban valószínűleg munkahelyet fog váltani, szemben a tavalyi 19%-kal. A legnagyobb valószínűséggel munkahelyet váltó munkavállalók közé tartoznak azok, akik túlhajszoltnak érzik magukat (44%), akiknek nehézséget okoz a havi számlák kifizetése (38%), illetve a Z generáció tagjai (35%).

Az elhivatottság, a vállalati kultúra és a befogadás továbbra is kulcsfontossá-

gú a munkavállalók számára. Azok közül a munkavállalók közül, akik azt mondták, hogy valószínűleg munkahelyet váltanak, kevesebb mint a fele (47%) válaszolta azt, hogy munkáját megelégedéssel végzi, míg azok közül, akik nem tartják valószínűnek a munkahelyváltást, 57% nyilatkozott így. A munkahelyváltást tervezők nyolc százalékponttal kisebb valószínűséggel mondják azt, hogy a munkahelyükön valóban önmaguk lehetnek (51%), mint a maradni szándékozók (59%).

Magyarországon a munkahelyi elégedettségi mutató jóval alacsonyabb (33%), mint globális szinten (71%). Az önzonosság érzése 12 százalékponttal kevésbé jellemző a hazai munkavállalók körében a globális 75%-hoz képest, míg a fizetéssel való elégedettség 19 százalékponttal marad el a világszinten mért 64%-tól.

LASSULÓ GAZDASÁG, NÖVEKVŐ BÉRIGÉNYEK

A munkavállalók egyre inkább pénzszerűben érzik magukat világszerte, mivel a gaz-

daság lassulása és az inflációs kihívások továbbra is hatással vannak a pénztárcájukra. A globális munkaerő azon hányada, akik azt mondták, hogy a hónap végén marad pénzük, a tavalyi 47%-ról 38%-ra esett vissza. A magyar válaszadók többségének anyagi helyzetére jellemző, hogy a számláit rendezni tudja, de alig vagy egyáltalán nem marad pénze megtakarításra, nyaralásra és egyéb kiadásokra (59% nyilatkozott így, a globális 42%-kal szemben).

Világszinten minden ötödik munkavállaló (21%) jelenleg több állásban is dolgozik, 69%-uk azért, mert szüksége van kiegészítő jövedelemre. A több állást is vállalók aránya magasabb a Z generáció (30%) és az etnikai kisebbségek (28%) körében.

A gazdasági nehézségek a bérigényeket is növelik: a béremelés kérését tervező munkavállalók aránya 35%-ról 42%-ra ugrott az előző évhez képest. Az anyagilag nehéz helyzetben lévő munkavállalók körében ez az arány 46%, Magyarországon pedig még szélsőségesebb (52% tervez béremelést kérni), így várható, hogy foly-

A PWC HOPES AND FEARS ÉVES FELMÉRÉSÉRŐL

A PwC 2023 áprilisában 53 912 olyan személyt, köztük 500 magyar válaszadót kérdezett meg, akik dolgoznak vagy aktívan részt vesznek a munkaerőpiacon. A mintát úgy állították össze, hogy az iparágak, a demográfiai jellemzők és a foglalkoztatási formák széles skáláját tükrözze. A mintát 46 országra és területre strukturálták, és a minta méretét úgy alakították, hogy az tükrözze az egyes területek vagy régiók részesedését a globális GDP-ből.

tatódik a tavaly megkezdett párbeszéd a munkavállalók és munkáltatók között, és elvárt lesz a szignifikáns béremelés.

A PÉNZSZÜKÉBEN LÉVŐ MUNKAVÁLLALÓK KISEBB VALÓSZÍNŰSÉGGEL FÉRNEK HOZZÁ A KÉPZÉSEKHEZ

Az anyagi gondokkal küzdő munkavállalók kevésbé képesek megfelelni a jövő kihívásainak, beleértve az új készségek elsajátítását és a mesterséges intelligencia terjedéséhez való alkalmazkodást. Az elegendő megtakarítással rendelkező munkavállalókhöz képest (62%) azok, akik csak nehezen vagy egyáltalán nem tudják kifizetni a számláikat, 12 százalékponttal kisebb valószínűséggel mondják, hogy aktívan keresik a lehetőségeket az új készségek fejlesztésére (50%). Hasonlóképpen, azok a munkavállalók, akik anyagilag biztosabb helyzetben vannak, nagyobb valószínűséggel kérnek visszajelzést a munkahelyükön és használják azt fel teljesítményük javítására (57%), mint azok, akik anyagilag nehéz helyzetben vannak (45%).

Reguly Márta, a PwC Magyarország HR tanácsadási csapatának vezetője szerint kiemelt figyelmet kell fordítani a munkaerő továbbképzésére – szinte valamennyi vállalat esetében elmondható, hogy a jelenlegi munkavállalói kompetenciák nem megfelelőek a jövő kihívásainak megoldásához.

„A technológiai újítások és az automatizációs nyomás arra sarkallja a munkáltatókat, hogy az adminisztratív jellegű munkakörökben dolgozókat a magasabb hozzáadott értékű pozíciókba képezzék át.

Ez nemcsak versenyképességi érdek, hanem szociális felelősségvállalás is: az adminisztratív munkaköröket betöltők lehetőségei egyre szűkülnek, így hosszú távon nagyobb eséllyel veszíthetik el a munkájukat” – hangsúlyozza a PwC szakembere.

A jobb anyagi helyzetben lévő munkavállalók több mint egyharmada (37%) szerint a mesterséges intelligencia javítani fogja a produktivitásukat, a rosszabb anyagi helyzetben lévő munkavállalók kevésbé hisznek ebben (24%). A jobb anyagi helyzetben lévő munkavállalók közül többen vélik úgy, hogy a mesterséges intelligencia új munkalehetőségeket teremt (24%), mint a rosszabb anyagi helyzetben lévők (19%). Továbbá kisebb valószínűséggel gondolják úgy (13%), hogy az MI negatív irányban fogja megváltoztatni a munkájuk jellegét (a rosszabb anyagi helyzetűek esetében ez az arány 18%).

A FIATALABB GENERÁCIÓK POZITÍVABBAN A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA KARRIERJÜKRE GYAKOROLT HATÁSÁT ILLETŐEN

A munkavállalók több mint fele (52%) világszerte arra számít, hogy a következő öt évben a mesterséges intelligencia valamilyen pozitív hatással lesz a karrierjére, és közel egyharmaduk (31%) szerint növelni fogja a munkahelyi produktivitásukat, hatékonyságukat. Számos munkavállaló (27%) úgy tekint a mesterséges intelligenciára, mint lehetőségre, hogy új készségeket sajátítson el.

A felmérés a munkavállalók mesterséges intelligenciához való hozzáállása terén is erőteljes demográfiai különbségeket mutat. A fiatalabb generációk sokkal nagyobb valószínűséggel számítanak arra, hogy a mesterséges intelligencia minden vizsgált tekintetben – akár pozitív, akár negatív – hatással lesz a karrierjükre. Ezzel szemben a baby boomerek valamivel több mint egyharmada (34%) nem vár semmilyen hatást, míg a Z generációhoz tartozók csupán 14%-a, az Y generáció tagjainak pedig 17%-a ért ezzel egyet.

Reguly Márta szerint a nem informatikai háttérű dolgozók digitális továbbképzése lesz a következő évek nagy feladata: a technológia rendelkezésre áll a vállalatok digitalizációjára, a legnagyobb korlát a munkavállalók ez irányú affinitása, illetve kompetenciája, és a változásra való hajlandóság elérése.

A SZAKKÉPZETT MUNKAVÁLLALÓK OPTIMISTÁBBAN

A szakképzett munkavállalók bizakodóbban néznek szembe a gyorsan változó gazdasági és munkahelyi környezettel. Azok a munkavállalók, akik azt mondták, hogy munkájuk speciális készségeket igényel, nagyobb valószínűséggel várják felkészülten az előttük álló változásokat. A megkérdezettek több mint fele (51%) szerint a munkájukhoz szükséges készségek jelentősen meg fognak változni a következő öt évben, míg a szakképzettséggel nem rendelkező munkavállalók esetében ez az arány csak 15%. Mintegy kétharmaduk biztos abban, hogy munkáltatójuk segíteni fogja őket a digitális, elemző és együttműködési készségek fejlesztésében, amelyekre szükségük lesz. Ezek a számok a felére esnek vissza azok esetében, akik jelenleg nem dolgoznak olyan munkakörben, amely speciális képzést igényel.

Magyarországon a speciális képzettség nem igénylő, automatizálható munkakörben dolgozók kevésbé érzik a digitalizáció által elindított, munkájukban bekövetkező változások potenciális hatásait. Közel harmaduk (31%) úgy véli, hogy a mesterséges intelligencia nem befolyásolja majd a munkájukat.

A KAPCSOLATI ALAPON VALÓ KIVÁLASZTÁS HÁTRÁLTATJA A MEGFELELŐ SZAKÉRTŐK MEGTALÁLÁSÁT

Világszinten probléma, hogy a vállalatok toborzási és kiválasztási rendszereit felülírják a kapcsolatok, és az azzal járó kivételezés. A speciális készségekkel rendelkező munkavállalók több mint egyharmada (35%) valamennyire vagy teljesen egyetért azzal, hogy azért maradt le munkalehetőségekről, mert nem ismeri a megfelelő embereket.

Továbbá a munkavállalók több mint egyharmada (35%) azt állítja, hogy olyan készségekkel is rendelkezik, amelyek nem derülnek ki az önéletrajzából vagy a szakmai előéletéből, ami azt jelzi, hogy a vállalatok esetleg figyelmen kívül hagyják a házon belüli tehetségeket. A Világ gazdasági Fórum által a PwC-vel együttműködésben közzétett friss kutatás szerint a készségorientált munkaerőpiacok megteremtése 100 millió új munkahelyet eredményezhetne világszerte.

PwC Magyarország

A nagyvállalatok felelhetnek a beszállítóik jogsértéseiért is

Az Európai Parlament elfogadta tárgyalási álláspontját azon jogszabálytervezet kapcsán, amely kötelezővé tenné az uniós nagyvállalatok számára, hogy ellenőrizzék, vajon a beszállítóik alkalmaznak-e gyermekmunkát vagy károsítják-e a környezetet. Amennyiben a szabály életbe lép, a gondatlan cégeket különböző szankciók fogják sújtani.

Még idén júniusban megkezdődhetnek a tárgyalások az uniós tagállamokkal a CSDDD (Corporate Sustainability Due Diligence Directive) néven ismert, a vállalati fenntarthatóságot elősegítő tervezetről. A javaslat minden Európai Unión belül működő nagyvállalatra vonatkozik, amely legalább 500 főt foglalkoztat és 150 millió eurót meghaladó nettó világszertei árbevétellel rendelkezik.

A CSDDD értelmében az érintett társaságoknak be kell azonosítaniuk, és szükség esetén meg kell akadályozniuk a tevékenységük emberi jogokra és környezetre gyakorolt káros hatásait. Az átvilágítási kötelezettség a szervezetek leányvállalataira és értékláncaira, így beszállítóikra is vonatkozik. Az irányelvnek megfelelően a nagyvállalatoknak rendelkezniük kell egy olyan tervvel is, amely biztosítja, hogy stratégiájuk összeegyeztethető a Párizsi Megállapodás céljaival. Ezen túlmenően a cégvezetők kötelességeit is egyértelműen meghatározzák a folyamatban, hogy döntéseiknél még inkább figyelembe vegyék az emberi jogokat és a környezeti szempontokat is.

„A fenntarthatóság központi kérdéssé vált a társaságok működése szempontjából, ami miatt egyre inkább beépítik a környezeti, társadalmi és vállalatiirányítási (ESG) tényezőket a stratégiájukba. A CSDDD ezen felül elvárja, hogy a szervezetek alaposabb átvilágítást végezzenek még a beszállítóikon is. Amennyiben nem tesznek eleget ezeknek a kötelezettségeiknek, akár súlyos kártérítések megfizetésére is kényszeríthetik őket” – hangsúlyozta **Lukács Ákos**, az EY Klímavédelemmel és Fenntarthatósági szolgáltatásokkal foglalkozó területének vezetője. „Kritikusan fontos, hogy a vállalatok időben felkészüljenek, megtegyék a szükséges lépéseket és számot is tudjanak adni a területen tett

Lukács Ákos, EY Magyarország, Partner, Klímaváltozási és Fenntarthatósági Szolgáltatások

erőfeszítéseikről. Egy esetleges botrány ugyanis könnyedén bizalmi válságot okozhat a cég számára munkavállalói, befektetői és vevői körében is” – tette hozzá.

Az EY várakozásai szerint a fenntarthatósági jelentések még inkább kulcsfontosságúvá válnak, mivel ezáltal bizonyíthatják majd a társaságok az eredményeket a befektetők és a hatóságok számára.

Az Európai Parlament már tavaly év végén elfogadta az európai fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati jelentéstételről szóló irányelvet (CSRD). A CSRD 2024-től egységesíti a társaságok fenntarthatósági jelentéstételét, így a pénzügyi cégek, a befektetők és a szélesebb nyilvánosság összehasonlítható és megbízható információkhoz juthat hozzá arról, mit tesznek a szervezetek az ESG megfelelés érdekében. Az EY hatástanulmánya szerint az eddigi mintegy 11 ezerről közel 50 ezerre nőhet azoknak az EU-s vállalkozásoknak a száma, akikre vonatkozik a jelentéstételi kötelezettség, becslések szerint csak Magyarországon több mint ezer vállalat érintett.

KPMG-KUTATÁS: sikeresebbek a kifelé is nyitott családi vállalatok

Szakértők bevonása, diverzifikálás, digitalizáció, fenntarthatóság, jövőorientáltság – ezek a fő sikerkritériumok a családi tulajdonban lévő kis- és középvállalkozásoknál a KPMG friss kutatásai szerint. A fenntartható és jövőorientált gondolkodásmóddal csökkenthetők a vállalat életében esetlegesen felmerülő kockázatok, ami jelentősen hozzájárul a vállalat stabil működéséhez és a gazdasági növekedéshez.

Egyre nagyobb hangsúlyt kap a fenntarthatóság az üzleti életben, a vásárlóknál és a munkavállalóknál a nemzetközi és a hazai környezetben is. A KPMG a sikerkritériumokat és az összefüggéseket két kutatásában is vizsgálta. Egyik nemzetközi kutatásában csaknem 2500 családi vállalkozás sikeressége és a fenntarthatósági szemléletük közötti kapcsolatokat tárta fel, míg a másikban a családi vállalkozások felépítése, összetétele és a munkakörülmények közötti kapcsolatot vette górcső alá.

A sikerfaktorok persze sok tényezőtől függhetnek és vállalatonként némiképp egyediek is, mégis vannak olyan méretspecifikus megállapítások és összefüggések, melyek ágazatfüggetlenül segíthetik a kis- és középvállalkozásokat abban, hogy hosszú távon eredményesen tudják tevékenységüket végezni.

NEM CSALÁDTAGOK BEVONÁSA

Bár valóban igaz, hogy a családi vállalkozások tulajdonosai ismerik a legjobban a saját maguk által felépített céget, ugyanakkor egy nagyobb növekedés, illetve a manapság jellemző hirtelen piaci változások olyan kihívásokat támasztanak, amely a megfelelő, gyors és sokszor hasonló tapasztalaton alapuló reagálást várja el a vállalkozástól. Ezekben nyújthat segítséget külső szakértő bevonása. Bizonyos vállalatméret felett (akár árbevétel, akár munkavállalói létszámot tekintve) lehetetlen tulajdonosként mindenhez érteni, így érdemes külső szakértő segítségét igénybe venni például az informatikai támogatásban, a növekedési vagy teljesítménymenedzsment stratégia megalkotásában vagy a marketing és kommunikációs feladatokra. Egy külső szakér-

A vezetőségen belüli megfelelő diverzifikáció azért fontos, mert így több perspektíva jelenik meg a döntéshozatal során, amely a vállalat számára előnyösebb döntések meghozását eredményezheti

tő új perspektívát adhat hozzá a vállalkozáshoz, és ennek segítségével javulhat a vállalkozások versenyképessége. A KPMG felmérése szerint (KPMG-Agreus), Európában a családi vállalkozásokban az ügyvezetők csupán 26% családtag. Ezen felül az is kiderül a kutatásból, hogy legnagyobb arányban banki és finanszírozási háttérű igazgatók vezetnek a vállalatokat, az összes igazgató 28%-a ilyen háttérrel rendelkezik. A többi vállalatnál a pénzügyi területen is érdemes szakértőket behozni a vállalati működésbe.

Ma Magyarországon és az Európai Unióban több olyan pályázat is elérhető, ami segíti a vállalkozásokat a külső szakmai segítség igénybevételében. A legnépszerűbbek közé tartoznak az IFKA pályázatok, melyek vissza nem térítendő támogatást nyújtanak a magyar mikro-, kis- és középvállalkozásoknak, minősített szakértői szolgáltatások igénybevételéhez.

VEZETŐSÉGI TAGOK DIVERZIFIKÁCIÓJA

A KPMG tanulmánya szerint sikeresebbek azok a vállalatok, ahol a vezetőségi tagok között megfelelő a tagok diverzifikációja. Egy, az EU által elfogadott jogszabály szerint a nagyvállalatoknál (250 vagy több munkavállaló) 2026 júniusától a nem ügyvezetői igazgatósági tagok között 40%-os, míg az összes igazgatósági tag között 33%-os arányt kell elérnie a kisebbségben lévő nemű (jellemzően nők) igazgatósági tagoknak. Ez egyelőre ugyan csak a nagyvállalatokra fog vonatkozni, de a KPMG tanulmányából (KPMG-Agreus) látszik, hogy Európában jelenleg a családi vállalkozások igazgatóinak csupán valamivel kevesebb, mint negyede, 23%-a nő. A kutatásból továbbá az is kiderül, hogy az irodai szakemberek 76%-a férfi, ami jelentős eltolódás.

A vezetőségi tagok megfelelő diverzifikációja azért fontos, mert így több perspektíva jelenik meg a döntéshozatal során, amely a vállalat számára előnyösebb döntések meghozását eredményezheti. A KPMG tanulmánya szerint azok a vállalatok, ahol az igazgatóságban megtalálhatóak női tagok, nem csak fenntarthatóbban működnek, hanem a vezető beosztású nők növelik a vállalat vonzerejét a női munkavállalók körében.

DIGITALIZÁCIÓ

Az egyértelműnek tűnik, hogy a digitalizációval növelhető a vállalat versenyképessége, hatékonysága és profitabilitása, hiszen a se-

gítségével redukálhatóak az adminisztratív, a működési, a beruházási költségek, és pozitív hatással van a működés megbízhatóságára is. Sőt, a projektek is nyomon követhetőbbé válnak, lehetőség lesz az összetett adatelemzésre, amivel pontosabb képet kaphatnak a vállalatok egy-egy projektről és a működés egészéről. Emellett a digitalizáció segítségével a szolgáltatást fogyasztó-központúbbá lehet alakítani, amivel növelhető az ügyfélélmény és ezáltal a hűség is.

Ezen felül a digitalizáció megnyitja a távmunka kapuit a vállalat számára, melynek segítségével a vállalatok könnyebben találják meg és vonhatják be a legalkalmasabb munkaerőt, illetve rugalmasabb munkavégzést biztosíthatnak meglévő munkavállalóiknak. A KPMG kutatása (KPMG-Agreus) arra az eredményre jutott, hogy Európában az irodai szakemberek 81%-nak van lehetősége távmunkában dolgozni, és ezen munkavállalók 11%-a teljes munkaidejét töltheti távmunkában.

JÖVŐORIENTÁLT GONDOLKODÁSMÓD

A jövőorientált gondolkodásmód mindig nagyon fontos szempont volt egy vállalat életében, azonban az új EU-s ESG szabályozás következtében most fontosabb, mint valaha. Az ESG keretrendszere lehetőséget biztosít az üzleti működés felméréséhez, azonosíthatóvá és mérhetővé teszi a vállalat környezetre és társadalomra gyakorolt hatásait, ezáltal meghatározhatóak tudatos fejlődési irányok, valamint célirányosan csökkenthetőek a negatív hatások. Sőt, még a finanszírozás is olcsóbb lehet, hiszen a finanszírozó intézmények a kedvezményes konstrukciónál egyre nagyobb hangsúllyal veszik figyelembe a vállalatok fenntarthatósági mutatóit.

A vállalati fenntarthatósági/ESG jelentéstételről szóló irányelv (CSDR) jelentéstételi kötelezettség 2026-ban már a legtöbb nagyvállalatra érvényes lesz. A jelentéstételi kötelezettség évről évre bővülni fog, és feltehetően 2029-re már szinte minden vállalatra kiterjed. Azonban addig is lesz teendőjük a kis- és középvállalatoknak, hiszen a nagyvállalatoknak a jelentéstételnél figyelembe kell venniük a beszállítóik mutatóit is. Vagyis a beszállítóknak is el kell kezdeniük a CSDR jelentéstételhez szükséges adatok gyűjtését, és ezzel együtt a zöldülési úton való megindulást. Amennyiben ennek nem tesznek eleget, elveszíthetik kereskedelmi partnereiket, és jelentősen beszűkülhet számukra a piac.

KPMG Magyarország

SZÁZ EMBERNEK VAN 100 MILLIÓ DOLLÁRT MEGHALADÓ PÉNZÜGYI VAGYONA

Magyarországon mintegy száz embernek van 100 millió dollárt meghaladó pénzügyi vagyona, ők ezzel globálisan is az ultramagas pénzügyi vagyonnal rendelkező magánszemélyek közé tartoznak - közölte a Boston Consulting Group (BCG) stratégiai menedzsment tanácsadó cég, a Global Wealth Report 2023 című jelentése alapján. Az MTI-hez elküldött összefoglaló szerint 20 millió és 100 millió dollár közötti pénzügyi vagyona további 500 magyarnak volt tavaly. Mintegy 15 000 magyar állampolgárnak van 1 millió és 20 millió dollár közötti pénzügyi vagyona, és 52 700 magyar rendelkezik 250 ezer és egymillió dollár közötti vagyonnal. A Magyarországot is magában foglaló globális felméréshez a BCG a nemzeti számlák globális rendszerén (SNA) alapuló, központi bankoktól és kereskedelmi bankoktól származó adatokat használta fel.

Öt mutatótípustól függ, mennyire versenyképes egy cég az iparágában

Az egy munkavállalóra számolt mutatók meglepő módon kevésbé, míg a vállalati bevételarányos marzsra vonatkozó jelzőszámok és az országhatás jól előrejelzik egy cég pénzügyi teljesítményét és ágazati versenyképességét – állapítja meg a Budapesti Corvinus Egyetem kutatása.

A visegrádi négyek (V4) országaiból 27 gazdasági szektor iparági átlagait elemezte a Corvinus Egyetem két kutatója 25 pénzügyi mutató alapján, hogy kiderítsék, melyek határozzák meg leginkább egy cég versenyképességét. Kristóf Tamás és Virág Miklós a vizsgálatba a legalább egymillió euró éves forgalmi értékű vállalatok 2016-2020 közötti jelzőszámait vonta be egy széles körben használt vállalati adatforrásból, a Moody's Analytics Orbis Europe kimutatásából, az adatokat hatféle gépi tanulási módszerrel dolgozták fel.

ORSZÁGHATÁS ÉS BEVÉTELARÁNYOS MARZSMUTATÓK

Az eredmények alapján az ágazati versenyképesség egyik jó előrejelzője az, hogy a cég a V4-ek mely országában található: Lengyelországban, Csehországban, Szlovákiában vagy Magyarországon. A pénzügyi adatok közül a bevételarányos marzsra, a forgási sebességre és a tőkeáttételre vonatkozó mutatók (amelyek a pénzügyi kötelezettségekkel kapcsolatos teljesítőképességet, illetve azt jelzik, hogy mennyi cégtőke származik adósságból, hiteltől) függenek össze leginkább a pénzügyi versenyképességgel. Ezek mellett pedig a részvényesek likviditási mutatójának is fontos hatása van az iparági teljesítményre. A kutatók a pénzügyi versenyképességet a két legszélesebb körben alkalmazott jövedelmezőségi mutatóval mérték: az eszközarányos nyereséggel (ROA) és a sajáttőke-arányos megtérüléssel (ROE).

„A kutatás egyik meglepetése volt, hogy az egy foglalkoztatottra számolt pénzügyi mutatók nem váltak be releváns változóként egy adott cég iparági versenyképességének megítélésében” – mondta Kristóf Tamás, a Budapesti Corvinus Egyetem docense, a tanulmány első szerzője. Hozzátette: „az eszközarányos nyereséget mind a hat általunk használt gépi tanulási modell megbízhatóbban tudta magyarázni és előrejelezni, mint a sajáttőke-arányos megtérülést”.

ÖT CSOPORT

A kutatók a pénzügyi teljesítmény előrejelzése mellett a mesterséges intelligencia segítségével öt klaszterbe sorolták a V4-ek gazdasági szektorait. A hasonlóságokat leginkább mérhető-konysági és haszonkulcsmutatók alapján tudták meghatározni. A klaszterezésben már érzékelhetően fontos tényezőkké váltak az egy főre jutó mutatók. Nem várt módon viszont a pénzügyi versenyképesség szokásos jelzőszámai – pl. a ROE, a ROA, likvi-

ditási mutatók, nettó eszközforgás – nem játszottak ebben fontos szerepet. A vizsgált 25 mutató közül 7 a jövedelmezőséget, 5 a működési hatékonyságot, 6 a vállalati szerkezetet írta le, 7 pedig az egy foglalkoztatottra jutó pénzügyi jellemzőket fejezett ki.

- Az 1. csoport főleg lengyel ágazatokban működő cégeket foglalja magába, alacsony haszonkulcsokkal és alacsony egy alkalmazottra jutó mérlegfőösszegekkel.
- A 2. csoport főként magyar ágazatok vállalatait tartalmazza, nagy bruttó haszonkulcsokkal, közepes mértékű egy foglalkoztatottra jutó eszközállománnyal.
- A 3. csoport többnyire szlovák ágazatok cégeiből áll, viszonylag alacsony bruttó haszonkulccsal és egy foglalkoztatottra jutó mérlegfőösszeggel.
- A 4. csoport országokként erősen diverzifikált; relatíve a legtöbb valamely cseh ágazatban működő vállalat, magas bruttó haszonkulccsal és kiemelkedően nagy egy foglalkoztatottra jutó mérlegfőösszeggel.
- Az 5. csoport tagjai szintén sokféle országból származnak, az átlagnál több szlovák elemmel, átlagos bruttó haszonkulccsal, és a legalacsonyabb egy alkalmazottra jutó összes eszközállománnyal.

„A klaszterezés eredményei rávilágítottak arra, hogy milyen pénzügyi ismérvkombinációk alapján lehetséges éles különbséget tenni a V4-es vállalatok ágazati pénzügyi arculata között, kezelhető számú csoportot képezve” – mondta Kristóf Tamás, a publikáció első szerzője. A tanulmány 2022 decemberében jelent meg a Journal of Competitiveness folyóiratban.

BCE

Európai innovációs teljesítmény: lassan, de biztosan javul

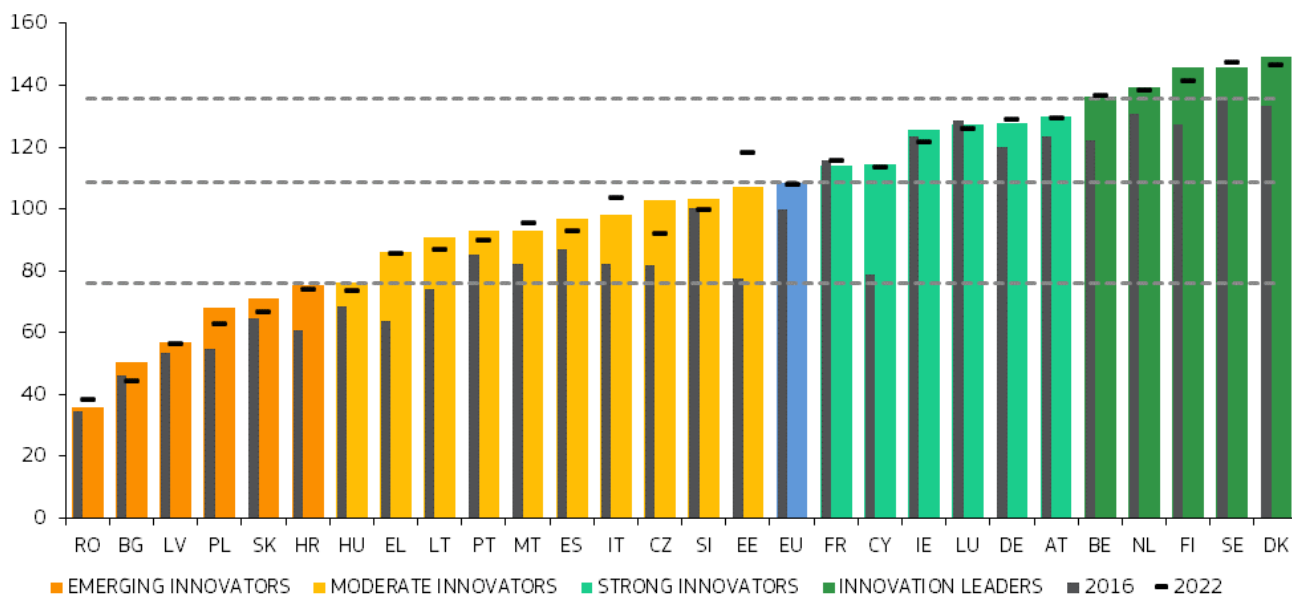
Megjelent a 2023. évi európai innovációs eredménytábla, valamint a két-évente közzétett regionális innovációs eredménytábla legújabb kiadása. A két dokumentum szerint az uniós tagállamok és azok régiói a közelmúltbeli válságok ellenére javították innovációs teljesítményüket.

A 2023. évi európai innovációs eredménytábla kiemeli, hogy 2016 óta jelentősen, mintegy 8,5 százalékkal javult az innovációs teljesítmény, ami igazolja az EU azon törekvését, hogy előmozdítsa az innováció kultúráját. 25 országnak javult az innovációs teljesítménye az említett időszakban, bár az utóbbi években lassabb ütemben,

és 20 tagállam esetében jelentős növekedés volt tapasztalható az innovációs képességek terén az elmúlt évben. Visszaesést csak 7 tagállamban figyeltek meg. Mindazonáltal a kevésbé robusztus innovációs rendszerekkel rendelkező országok jellemzően lassabban fejlődnek az uniós átlagnál.

Az innovációs teljesítmény a regionális

Az uniós tagállamok innovációs rendszerének teljesítménye

VEZETŐ SZEREP KELL A JÖVŐ PIACAIN

Meg kell erősíteniünk belső kapacitásainkat ahhoz, hogy megőrizhessük versenyképességünket, és minőségi munkahelyeket teremthessünk a dekarbonizált uniós gazdaságban. Az EU-nak vezető szerepet kell betöltenie a jövő piacain, ehhez pedig élvonalbeli innovatív termékekbe és tiszta technológiákba kell beruháznunk. Növelniünk kell a globális értékláncok rezilienciáját, hogy megvédhessük Európa ellátási forrásait. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv, a csipekről szóló jogszabály, valamint a nettó zéró iparról szóló jogszabályra és a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló jogszabályra vonatkozó közelmúltbeli javaslatok csupán néhány példa azokra az intézkedésekre, amelyek ipari környezetünk átalakításával óriási lehetőségeket teremtenek a növekedés és a fenntartható versenyképesség számára – mondta Thierry Breton, a belső piacért felelős biztos.

innovációs eredménytábla szerint is javult az EU legtöbb régiójában 2016 óta. Bár az innovatív régiók jellemzően a leginkább innovatív országokban találhatóak, előfordulnak kiemelkedően jól teljesítő régiók olyan tagállamokban is, amelyek viszonylag gyengébb innovációs teljesítményt nyújtanak.

Globális szinten az EU még mindig valamivel jobban teljesít, mint Kína, és egyre jobban felzárkózik Ausztráliához, de a Kanadához, Dél-Koreához és az Egyesült Államokhoz viszonyított hátrány nőtt.

A LEGFONTOSABB MEGÁLLAPÍTÁSOK

Eredményük alapján a tagállamok négy teljesítménycsoportba sorolhatók: vezető innovátorok (a teljesítmény meghaladja az uniós átlag 125%-át), erős innovátorok (a teljesítmény az uniós átlag 100%-a és 125%-a között van), mérsékelt innovátorok (a teljesítmény az uniós átlag 70–100%-a között mozog) és feltörekvő innovátorok (a teljesítmény az uniós átlag 70%-a alatt van). Az új első számú innovátor Dánia, miközben az utóbbi évek listavezetője, Svédország, idén a második helyen végzett. Az innováció terén az élbolyba tartozik még Finnország, Hollandia és Belgium.

A tavalyi eredménytáblával összehasonlítva nem sokban változott a tagállamok különböző teljesítménycsoportok közötti megoszlása. Magyarországot mérsékelt innovátorra előlépve magasabb teljesítménycsoportba került, miközben Franciaországban és Luxemburgban 2016 óta csökkent az innovációs teljesítmény.

A tagállamok besorolása így néz ki:

- Ausztria, Németország, Luxemburg, Írország, Ciprus és Franciaország erős innovátor, az uniós átlagot meghaladó teljesítménnyel;
- Észtország, Szlovénia, Csehország, Olaszország, Spanyolország, Málta, Portugália, Litvánia, Görögország és Magyarország mérsékelt innovátornak számít;
- Horvátország, Szlovákia, Lengyelország, Lettország, Bulgária és Románia feltörekvő innovátor.

Ami a regionális szintet illeti, a 2023. évi regionális innovációs eredménytábla szerint 2016 óta a 239 uniós régióból 211 növelte innovációs teljesítményét. Európa leginnovatívabb régiója a dániai Hovedstaden, amelyet a finnországi Helsinki-Uusimaa és a németországi Felső-Bajorország követ. A negyedik helyezett a svédországi Stockholm, az ötödik pedig a németországi Berlin.

Az innovációs előrelépések ellenére az EU-n belül továbbra is innovációs szakadék tapasztalható, amelyet elsősorban a földrajzi koncentráció határoz meg. Míg az összes vezető innovátor és a legtöbb erős innovátor az észak- és nyugat-európai országok közül kerül ki, addig a mérsékelt és feltörekvő innovátorok közül sokan találhatóak Dél- és Kelet-Európában.

Ez a megosztottság rávilágít arra, hogy célzott erőfeszítésekre van szükség az innovációs szakadék áthidalásához és a méltányos növekedés Unión belüli előmozdításához, ami a 2022 júliusában elfogadott új európai innovációs menetrendnek is az egyik célja. Az EU arra törekszik, hogy olyan stratégiai kezdeményezésekkel, mint a mélytechnológiai (deep tech) tehetségekre irányuló kezdeményezés, az Innovációs Tehetség Platform és a regionális innovációs völgyek, előmozdítsa a mélytechnológiai innovációt és az induló innovatív vállalkozások kultúráját. A mélytechnológiai tehetségekbe való befektetés, az innovációs ökoszisztémák előmozdítása, valamint a regionális erősségek kiaknázása révén az országok és a régiók ösztönözhetik a technológiai fejlődést, és megőrizhetik versenyelőnyüket a globális innovációs környezetben.

Mint ismeretes, az európai innovációs eredménytábla 2001 óta szolgál összehasonlítási alapként az uniós országok, európai szomszédjaik és globális versenytársaik innovációs teljesítményének elemzéséhez. A regionális innovációs eredménytábla pedig 22 uniós tagállam, valamint Norvégia, Szerbia, Svájc és az Egyesült Királyság összesen 239 régiójának kutatási és innovációs teljesítményéről nyújt összehasonlító értékelést. Ciprus, Észtország, Lettország, Luxemburg és Málta országszinten szerepel az elemzésben. Mindkét eredménytábla átfogó értékelést nyújt a nemzeti és regionális innovációs erősségekről és gyengeségekről, ami alapján az országok azonosíthatják a fejlesztésre szoruló területeket. Az eredménytáblákhoz egy interaktív eszköz is tartozik, amellyel testre szabott összehasonlítások készíthetők, megjeleníthetők az országprofilok, a viszonylagos erősségek és gyengeségek, valamint tendenciák, és feltárhatók a mutatók közötti összefüggések. A teljes anyag megtekinthető a következő linken:

https://research-and-innovation.ec.europa.eu/system/files/2023-07/EIS%202023_0.pdf

EB Magyarország

Hazánk 1,1 milliárd eurós támogatást kap villamosenergia tárolókra

Az Európai Bizottság 1,1 milliárd euró (megközelítőleg 436 milliárd forint) összegű magyar programot hagyott jóvá a villamosenergia-tároló létesítmények támogatására a nulla nettó kibocsátású gazdaságra való átállás előmozdítása érdekében. A programot a Bizottság által 2023. március 9-én elfogadott, az állami támogatásokra vonatkozó ideiglenes válság- és átállási keret alapján hagyták jóvá, amelynek célja a zöld átállás felgyorsításának és a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentésének a támogatása.

Az új keret módosítja és részben meghosszabbítja a 2022. március 23-án elfogadott és 2022. július 20-án, illetve 2022. október 28-án már módosított ideiglenes válságkeretet, amely lehetővé tette, hogy a tagállamok a jelenlegi geopolitikai válságban támogassák gazdaságukat.

A MAGYAR INTÉZKEDÉS

Magyarország az ideiglenes válság- és átállási keret alapján támogatási programot jelentett be a Bizottságnak a legalább 800MW/1600 Mwh kapacitású új villamosenergia-tároló létesítmények létrehozásának támogatására. A program célja a magyar villamosenergia-hálózat rugalmasságának energiatárolási beruházásokkal történő javítása annak érdekében, hogy a magas kapacitású, ingadozó teljesítményű megújuló energiaforrásokat könnyebb legyen az ország energiaszerkezetébe integrálni.

A támogatásra a magyar energiaszektorban aktív vállalatok pályázhatnak, a pénzügyi intézmények kivételével. A rendelkezésre álló átviteli kapacitás függvényében külföldről (a szomszédos tagállamokból) is részt lehet majd venni a programban, figyelembe véve, hogy a szomszédos országok energiaszerkezetében mekkora a megújuló energiák aránya. A program keretében bármely tárolási technológia támogatható.

A támogatott tárolási projekteket versenyeztetési ajánlattételi eljárással választják ki. A szerződésekre a tervek szerint 2024. vége előtt sor kerül.

A támogatást két, kumulatív formában

nyújtják: 1. beruházási támogatás, amelyet a támogatott projektek építési szakaszában folyósítanak le; valamint 2. támogatás, amelyet évente egyszer, kétirányú különbözeti szerződésként folyósítanak a támogatott projektek működésének első 10 éve alatt.

A beruházási támogatás finanszírozása részben a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből, részben a Modernizációs Alapból, míg a tíz évig tartó éves támogatás illeték kivetéséből valósul meg.

A Bizottság megállapította, hogy a magyar program összhangban áll az ideiglenes válság- és átállási keretben meghatározott feltételekkel, mert

1. a támogatási program keretében bármely tárolási technológia támogatható;
2. a támogatást versenyeztetési ajánlattételi eljárással döntenek el;
3. a támogatást 2025. december 31. előtt ítélik oda; továbbá
4. a támogatást elnyert raktározási létesítményeket a szerződés aláírásától számított 36 hónapon belül el kell készíteni és üzembe kell helyezni.

A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a magyar támogatási program szükséges, megfelelő és arányos intézkedés, amely meggyorsítja a zöld gazdaságra való átállást és hozzájárul olyan gazdasági tevékenységek fejlesztéséhez, amelyeknek – összhangban az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikke (3) bekezdése c) pontjával, valamint az ideiglenes válság- és átállási keretben foglalt feltételekkel – jelentős szerepe van a REPowerEU terv és a zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari

terv megvalósításában. Ennek alapján a Bizottság az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályok szerint jóváhagyta a támogatási intézkedést.

Mint ismeretes, a Bizottság 2023. március 9-én új ideiglenes válság- és átállási keretet fogadott el, hogy a zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari tervvel összhangban növelje a támogatást azokban az ágazatokban, amelyek kulcsfontosságúak a klímasegélyes gazdaságra való átállás szempontjából. Az általános csoportmentességi rendelet módosítása – amelyet a Bizottság ugyanazon a napon hagyott jóvá – és az ideiglenes válság- és átállási keret együttesen hozzá fog járulni a tiszta technológiák európai előállításához szükséges beruházások és finanszírozás felgyorsításához. Ez megkönnyíti a tagállamok számára a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek hatálya alá tartozó egyedi projektek megvalósítását is.

Az új keret részben módosítja és meghosszabbítja az állami támogatásokra vonatkozó, 2022. március 23-án elfogadott ideiglenes válságkeretet, így lehetővé teszi a tagállamoknak, hogy az állami támogatási szabályokban előírányzott rugalmassággal élve támogassák gazdaságukat. Az ideiglenes válságkeret 2022. július 20-án módosult a „Gázmegetakarítás a téli ellátásbiztonságért” elnevezésű csomag kiegészítése céljából és a REPowerEU terv célkitűzéseivel összhangban. Az ideiglenes válságkeretet 2022. október 28-án tovább módosították a magas energiaárak kezelését célzó vészhelyzeti beavatkozásról szóló rendelettel, valamint a szolidaritásnak a gázbeszerzések

jobb koordinálása, megbízható ár-referenciaértékek és a határokon átnyúló gázkezeskedelem révén történő fokozásáról szóló rendelettel összhangban.

Az ideiglenes válság- és átállási keret a tagállamok által nyújtható alábbi típusú támogatásokról rendelkezik:

- Korlátozott összegű támogatás (bármilyen formában) a jelenlegi válság, illetve az azzal összefüggésben hozott szankciók és ellenszankciók által érintett vállalkozásoknak – a mezőgazdasági, halászati és hidrokultúra-ágazatban 250 ezer euró, illetve 300 ezer euró megnövelt összegig, az összes többi ágazatban pedig 2 millió euró összegig.
- Állami kezességvállalások és támogatott hitelek formájában nyújtott likviditási támogatás. Kivételes esetekben és szigorú biztosítékok mellett a tagállamok az energiaszolgáltatók kereskedési tevékenységeire 90%-os fedezetet meghaladó állami garanciákat biztosíthatnak, amennyiben azokat a központi szerződő felek vagy klíringtagok számára tökefedezet nélküli pénzügyi biztosítékként nyújtják.
- A magas energiaárak ellentételezésére nyújtott támogatás A bármilyen formában nyújtható támogatás részben kompenzálja majd a vállalkozásokat, különösen az intenzív energiafogyasztókat a gáz- és villamosenergia-árak rendkívüli emelkedése miatt felmerülő többletköltségekért. Az egyedi támogatás összege kiszámítható akár a múltbeli, akár a jelenlegi fogyasztás alapján, figyelembe véve, hogy fent kell tartani az energiafogyasztás csökkentésére és a gazdasági tevékenységek folytonosságának biztosítására irányuló piaci ösztönzőket. A tagállamok e támogatást rugalmasan nyújthatják – akár a különösen érintett energiaigényes ágazatok számára is –, a túlkompensáció elkerülését és a szénlábnyom csökkentésének ösztönzését célzó biztosítékok mellett, amennyiben a támogatási összeg meghaladja az 50 millió eurót. A tagállamok felkérést kapnak arra is, hogy fontolják meg a környezetvédelemmel vagy az energiaellátás biztonságával kapcsolatos megkülönböztetésmentes támogatási követelmények bevezetését.
- A megújuló energiaforrásokra való átállást felgyorsító intézkedések. A tagállamok gyorsan végrehajtható egysze-

Ez az 1,1 milliárd eurós támogatás növelni fogja a villamosenergia-tárolási kapacitást Magyarországon. Rugalmasabbá teszi és jobban felkészíti majd a magyar nemzeti villamosenergia-rendszer a megújuló energiaforrások villamosenergia-szerkezetbe való nagyobb mértékű integrálására, összhangban az EU éghajlat- és energiapolitikai céljaival – mondta Margrethe Vestager, a versenypolitikáért felelős ügyvezető alelnök.

rűsített pályázati eljárásokat indíthatnak valamennyi megújuló energiaforrás, pl. a megújuló hidrogén, a biogáz és a biometán, valamint a tárolás és a megújuló energiával – többek között hőszivattyúkon keresztül – történő fűtés terén megvalósítandó beruházások támogatására, biztosítékokat nyújtva egyúttal arra, hogy az egyenlő versenyfeltételek ne sérüljenek. A tagállamok ezáltal olyan programokat dolgozhatnak ki, amelyek egy bizonyos, a meglévő nemzeti energiaszerkezetre tekintettel támogatásra szoruló technológiára vonatkoznak. Egyszerűsödtek a kis projektek és a kevésbé kiforrott – például a megújuló hidrogéneken alapuló – technológiák támogatási feltételei: számukra bizonyos biztosítékok megléte esetén versenyzetéses ajánlattételi eljárás nélkül nyújtható támogatás.

- Az ipari folyamatok dekarbonizációját elősegítő intézkedések. Az energiaellátás diverzifikációjának felgyorsítása érdekében a tagállamok támogathatják a fosszilis tüzelőanyagok fokozatos kivételére irányuló beruházásokat, különösen a villamosítás, az energiahatékonyság növelése, valamint – bizonyos feltételek teljesítése esetén – a megújuló, villamos energiával előállított hidrogén használatára való átállás terén. Az intézkedések emellett több lehetőséget nyújtanak a hidrogénalapú üzemanyagokra átváltó ipari folyamatok dekarbonizációjának támogatására. A tagállamok új, pályázati felhíváson alapuló programokat hozhatnak létre, illetve pályázati felhívás nélkül közvetlenül támogathatnak projekteket, bizonyos korlátokhoz kötve a beruházásonkénti állami támogatás részarányát. A kis- és középvállalkozások, valamint a különösen energiahatékony megoldá-

sok számára külön kiegészítő bónuszt irányozhatnának elő. Pályázatok helyett egy újabb és egyszerűbb módszert vezettek be a maximális támogatási szint meghatározására.

- Intézkedések a villamosenergia-kereslet csökkentése érdekében, összhangban a magas energiaárak kezelését célzó vészhelyzeti beavatkozásról szóló uniós rendelettel.
- Intézkedések annak érdekében, hogy a nulla nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátású gazdaságra való átállás szempontjából kulcsfontosságú ágazatokban tovább gyorsuljanak a beruházások. E célból beruházási támogatás nyújtható a stratégiai fontosságú berendezések – nevezetesen az akkumulátorok, a napelemek, a szélturbinák, a hőszivattyúk, az elektrolízátorok, továbbá a szén-dioxid-leválasztáshoz, -hasznosításhoz és -tároláshoz szükséges eszközök – gyártásához, valamint a kulcsfontosságú összetevők előállításához és a kapcsolódó kritikus fontosságú nyersanyagok előállításához és újrafeldolgozásához. Konkrétabban, a tagállamok olyan egyszerű és hatékony programokat állíthatnak össze, amelyek a beruházási költségek bizonyos százalékára a beruházás helyszínétől és a kedvezményezett méretétől függő maximált támogatást nyújtanak, a kohéziós célkitűzések megfelelő figyelembevétele érdekében nagyobb mértékű támogatást biztosítva a kkv-k és a hátrányos helyzetű régiókban található vállalkozások számára. Ezenfelül kivételes esetben – amennyiben fennáll annak a valós veszélye, hogy a beruházásokat Európán kívülre telepítik át – a tagállamok különböző biztosítékok mellett egyes vállalkozásoknak még nagyobb támogatást is nyújthatnak. A klímasemleges gazdaságra való átállás felgyorsítását célzó intézkedések támogatási lehetőségeiről szóló információk itt találhatóak.

A szankciók hatálya alá tartozó, orosz ellenőrzés alatt álló jogalanyok ki vannak zárva ezen intézkedések hatálya alól.

A zöld átállás felgyorsítása és a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentése szempontjából különösen fontos intézkedések 2025. december 31-ig lesznek hatályban. Ez különösen a megújuló energiaforrások terjedésének felgyorsítását és az energiatárolást célzó intézkedésekre, az

ipari folyamatok dekarbonizációját elősegítő intézkedésekre, valamint a klímasemleges gazdaságra való átállás szempontjából kulcsfontosságú ágazatokban történő beruházások további felgyorsítását célzó intézkedésekre vonatkozik.

Az ideiglenes válságkeret többi, gyorsabb válságkezelést célzó rendelkezése (korlátozott összegű támogatás, állami kezességvállalás és támogatott hitel formájában nyújtott likviditási támogatás, a magas energiaárak ellentételezésére nyúj-

tott támogatás, a villamosenergia-kereslet csökkentésének támogatására szolgáló intézkedések) 2023. december 31-ig alkalmazandó. A jogbiztonság érdekében a Bizottság egy későbbi időpontban értékelni fogja, hogy esetlegesen indokolt-e meghosszabbítani az ideiglenes válság- és átállási keret hatályát.

Az ideiglenes válság- és átállási keret kiegészíti a tagállamok lehetőségeit arra, hogy az állami támogatásokra vonatkozó hatályos uniós szabályokkal összhangban

intézkedéseket dolgozzanak ki. Például az uniós támogatási szabályok lehetővé teszik a tagállamoknak, hogy segítséget nyújtsanak a likviditási nehézségekkel küzdő és sürgős megmentési támogatásra szoruló vállalkozásoknak. Ezen felül az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikke (2) bekezdésének b) pontja lehetővé teszi, hogy a tagállamok kártalanítsák a vállalkozásokat a jelenlegi válsághoz hasonló rendkívüli esemény által közvetlenül okozott kárért.

Jogszabályt fogadott el az EP az uniós chip-ipar fellendítéséért

A chipellátás biztosítását, a termelés és az innováció fellendítését, és a hiányok elleni sürgősségi intézkedések bevezetését célzó tervet fogadott el az EP.

A Parlament és a Tanács által már elfogadott új jogszabály célja, hogy kedvező környezetet teremtsen az európai chipberuházások számára az engedélyezési eljárások felgyorsítása és a chippek kritikus jelentőségének elismerése révén, egy úgynevezett „kiemelt nemzeti jelentőségű jogszabály” révén. A kis- és középvállalkozások is nagyobb támogatásban részesülnek majd az innováció fellendítése érdekében, különösen a chiptervezés területén.

A jogszabály a beruházások vonzása és a termelési kapacitás kiépítése révén támogatja az EU ellátásbiztonságát növelő projekteket. A Tanács képviselőivel folytatott tárgyalások során a képviselők 3,3 milliárd eurót biztosítottak a chippekhez kapcsolódó kutatásra és innovációra. A kompetenciaközpontok hálózatát hozzák létre az EU-ban tapasztalható készséghiány kezelésére, valamint a kutatás, a tervezés és a gyártás számára új tehetségek bevonására.

VÁLSÁGKEZELÉSI MECHANIZMUS AZ ELLÁTÁSI PROBLÉMÁK KEZELÉSÉRE

Létrejön egy válságkezelési mechanizmus, amelyen keresztül a Bizottság értékelni fogja az EU félvezető-ellátását fenyegető kockázatokat. A tagállamok korai előrejelző mutatói alapján az egész EU-ra kiterjedő hiány esetére riasztást adnak ki.

Ez a mechanizmus lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy sürgősségi intézkedéseket hajtson vég-

re, (például a hiány által különösen érintett termékek ellátásának rangsorolását) vagy közös beszerzéseket végezzen a tagállamok számára. A képviselők továbbfejlesztették a rendszert egy olyan feltérképező eszköz bevezetésével, amely segít azonosítani az esetlegesen beszűkült ellátási keresztmetszeteket. Ezek az intézkedések a félvezető-ágazat válsága esetén a végső megoldást jelenthetik.

A Parlament támogatta továbbá a stratégiai partnerekkel való nemzetközi együttműködés megerősítésére és a szellemi tulajdonjogokra vonatkozó rendelkezéseket, hogy versenyelőnyöket és védelmet biztosítson az uniós ágazat számára. A jogszabályt 587 szavazattal 10 ellenében, 38 tartózkodás mellett fogadták el. Most már csak a Miniszterek Tanácsának kell jóváhagynia ahhoz, hogy törvényerőre emelkedjen.

A javaslat előzményéhez tartozik az az európai parlamenti tanulmány, mely kiemeli, hogy Európa részesedése a félvezetők globális termelési kapacitásából 10% alatt van. A jogalkotási javaslat célja, hogy ez az arány 20%-ra emelkedjen. A Parlament egy másik, 2022-ben készült elemzése hangsúlyozta, hogy a világválság a globális ellátási láncok régóta fennálló gyenge pontjait tárta fel, és a félvezetők példátlanul nagy hiánya erre az egyik legjobb példa. Ez megmutatja, hogy mi várhat ránk az elkövetkező években. Ezek a hiányok többek között az ipar növekvő költségeihez és a magasabb fogyasztóiárakhoz vezettek, és lassították a fellendülés ütemét Európában.

A milliárd dolláros titok

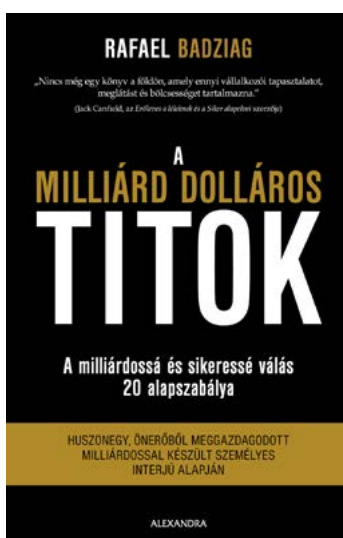
„Ez a könyv az első arra irányuló próbálkozás, hogy első kézből, maguktól a világ legsikeresebb önerőből meggazdagodott milliárdos vállalkozóitól ismerjük meg a siker receptjét. Miért, hogy egyeseknek elég egy élet, hogy birodalmakat építsenek, és milliárdos vagyontalalmozzanak fel – amiről a legtöbbünk, még a milliomosok is csak álmodozhatnak? Mi a titka e milliárdosoknak? Mi hajtja őket, s ad energiát lan- kadatlanul küzdeni céljaikért?

Miben hisznek, mi a gondolkodásmódjuk, sikert hozó rítusaik, amelyek hozzásegítették őket hatalmas vagyontalalmozásához? Mi teszi, hogy ilyen szélsőségesen sikeressé válnak az üzleti életben? Készülj fel a szédítő utazásra elméd, szíved, lelked legbelső működésének megismeréséhez! Ismerd meg a milliárd dolláros titkot, s indulj saját utadra a szélsőséges gazdagság és siker felé!” – idézet a szerzőtől.

A LinkedIn így mutatja be a szerzőt: „Globális vállalkozó, bestseller író és angyalbefektető. Az élvonalbeli médiában gyakran szerepeltetett szakértője a vállalkozói pszichológiának, s az önerőből milliárdosokra specializálódott. Az e-kereskedelem egyik úttörője Európában, a diákszállásáról hozta létre Németország első online kerékpárboltját. A továbbiakban számos országban bővítette üzleti tevékenységét vállalkozóként és befektetőként, internetalapú szolgáltatások és termékek sorával. Személyes motivációs szerző, TED előadásai minden idők legnépszerűbbjei között vannak kétféle milliárdos feletti nézettséggel.

Vállalkozóként és befektetőként e-kereskedelemben, az új gazdaságra, online marketingre, üzletfejlesztésre, webtechnológiákra, internetstartupokra, digitális vagyonelemekre és kriptovalutákra fókuszál. Szerzőként vállalkozói tevékenységre és annak pszichológiájára, a milliárdos gondolkodásmódra, a siker filozófiájára, a csúcsteljesítmények pszichológiájára és motivációjára.”

Egy milliárdos titkait csak az képes felismerni és azokba másoknak betekintést adni, aki maga is kellőképp sikeres üzletember. Csak így képes érteni a gondolkodásmódju-

Rafael Badziag

A MILLIÁRD DOLLÁROS TITOK

A milliárdossá és sikeressé válás 20 alapszabálya

Alexandra Kiadó, 2023

kat, s annyira egyazon hullámhosszra kerülni velük, üzletemberként egyenrangúnak érződni, hogy valóban megnyiljanak neki a beszélgetésben. Csak így születhetett e könyv, amelyről a Google Books így ír:

„Húsznál több önerejéből lett milliárdossal folytatott szemtől-szemben interjú alapján készült e könyv. Így kínálja első kézből a tudást, amelyet a milliárdosok a saját szavikkal mondtak el. Soha eddig nem próbáltak egy könyvhöz ennyi milliárdost meginterjúvolni. A szerző éveket dolgozott rajta a világ legeslegjobb vállalkozóival, és titkaikat 20 mentális elvbe sűrítette, amelyek képessé tették őket nulláról indulva dollármilliárdos vagyontalalmozni életük során.”

Badziag a könyvről: „Ez a kötet öt éves utazás eredménye. A világ minden táján felkerestem a legsikeresebb, önerőből milliárdossá vált vállalkozókat, akik különböző nemzetiségekhez, kultúrákhoz, vallásokhoz és korcsoportokhoz tartoznak, különböző iparágakban tevékenykednek, és a legkülönbözőbb társadalmi háttérrel rendelkeznek.

Az itt szereplők személyisége nagyon eltérő. Mindnyájuknak megvannak a saját szakterületei, a saját személyes érdeklődési körei és a saját egyéni hóbortjai. De a különbségek ellenére vannak olyan közös nevezők, olyan közös személyiségjegyek, amelyek hozzájárultak a sikereikhez, és amelyek feltornázták őket a csúcsra. Ez különbözteti meg őket mindenki másától. Ezek a személyiségjegyek nem veleszületettek. Megtanulhatók, gyakorolhatók és elsajátíthatók. A belőlük kialakított elv- és szabálygyűjteménynek adtam e címet: A milliárd dolláros titok.”

Dr. Osman Péter

Az erőforrások végesek, kivéve a tudást

A tudás a legértékesebb vagyontárgy. Ma a gazdasági élet és versenyképességet az élvonalbeli tudás csúcsszintű hasznosítása és az ehhez szükséges tudásmenedzsment adja. Alkotásalapú gazdaságba léptünk tovább, amelynek egyszerre kell képesnek lennie megfelelni a fenntarthatóság követelményeinek, és ennek biztosítása mellett a legtöbbet kihozni az erőforrásokból. Ez a tudásmenedzsment mai feladata, ami a gyorsuló fejlődéssel és annak következményeivel holnapra még inkább sorsdöntővé válik. Az erőforrások pedig végesen végesek – kivéve egy fajtát: a szellemi erőforrásokat, a tudást, annak kiterjesztését, fejlesztését, ehhez szükséges kezelését és menedzselését.

Az MTA Gazdálkodástudományi Bizottsága alá tartozó Tudásmenedzsment Munkabizottságnak a huszadik évfordulójára készített kötetben épp ezt a kérdést teszik fel a kutatók: Kiránt-e bennünket a bajból a tudás helyes és hatékony menedzselése?

A kötet az alapító-elnökszony történeti áttekintésével alkalmat ad a sokoldalú, eltérő háttérű és érdeklődésű kutatókból és oktatókból álló közösség munkájának megismerésére, a tudásmenedzsment szerteágazó szakterületeinek bemutatására. A további, neves szerzők mind saját kutatási területük szempontjából világítják meg az előbbi dilemmára adható igen sokrétű válaszokat.” – írja a kötet előszava.

Tanulmányai e különösen fontos szakmai műhely 20 éves munkásságáról és annak eredményeiről adnak áttekintést. Nyitánya: „A tudásmenedzsment (TM) hazai fejlődéstörténete”. Ebből idézve: „A TM Munkabizottság indulásától mindvégig azt a célt tűzte ki maga elé, hogy a tudomány, a tudományos kutatások és a mindennapi praxis között hidat teremtsen, s ezzel olyan alkotó tudásközösséget hozzon létre, amelyben a tudományos munkásságot folytatók és a különféle szervezetek szakemberei egymást inspiráló módon együtt tudjanak működni. Mégpedig úgy, hogy a kutatóműhelyek és szakembereik a mindenkori – a szervezetekben aktuálisan felvetődő – tudásmenedzsment-problémákat megismerjék, azokra választ keressenek, és fordítva, a kutatók a fejlettebb országokban bevált és értékteremtő tudásmenedzsment-modellekre, módszerekre és -megoldásokra a gyakorlat szakemberei figyelmét felhívják, ezeket kihívásként és vonzó – akár továbbfejlesztésre inspiráló – lehetőségként kínálják és kezeljék.”

Noszka Erzsébet (szerk):

TUDÁSMENEDZSMENT A KÖVETKEZŐ KÉT ÉVTIZED HATÁRÁN

Corvina Kiadó, 2023

Húsz év munkájáról és eredményeiről egyetlen kötetben – joggal írják, hogy ez „mindössze némi keresztmetszetet kínálhat a jelen munka a legizgalmasabb kérdések és korszakok felvillantásával, az ezeket tükröző – alapvetően Bizottságunk körében születő – relevánsabb munkákból szemezgetve.”

A tanulmányok:

- Esély a felzárkózásra – csak tudásalapon
- Tudásvizonyok és szakpolitikák. Európai és nemzetállami szintű szakpolitikák hatékonysága a hallgatólagos tudás elmélete szempontjából
- A digitalizáció korszaka a tudásmenedzsment fejlődéstörténetében
- A tudás unikornisai – „A fiatal technológiai vállalkozások világában a siker fontos mutatója az egymilliárd dolláros piaci érték elérése (*emillióárdosok az unikornisok* – OP). Az ilyen cégek története intellektuális tőkájük összegyűjtéséről, bővítéséről, hasznosításáról szól.”
- A szervezeti tudás fenntarthatósága és feltételrendszere
- Tudáskommunikáció a vállalatban belül
- Fenntartható tudástranszfer-technológiák – „A tanulmány zárásként a tudástranszfer sikerességének fokmérőit, valamint a kudarcok főbb okait foglalja össze.”
- Alkalmazható-e az arany szabály-alapú etika a tudásmegosztásban? – „erősen él bennünk az a meggyőződés: a tudásmenedzsment nagy-szerű vívmányai automatikusan megoldják a szervezetek és a vezetők etikai dilemmáit. A tanulmány feltárja, hogy ez nem így van, és javaslatokat tesz a tudásmenedzsment erkölcsi kérdéseivel való őszinte szembenézésre.”

Dr. Osman Péter